

Φιλαρέτη Κομνηνού

rejected.gr/filareti-komninou

May 21, 2018

rejected: «Ένα βράδυ εγώ θα κάνω όμορφα πράγματα. Θα βρέχει στα προάστια, αλλά εγώ στεγνή ως το κόκκαλο, θα ανάψω ένα τσιγάρο»...είναι η πιο αγαπημένη σας φράση, από την «Γρανάδα» του Γιάννη Καλαβριανού, όπου και πρωταγωνιστείτε. Γυρνώντας πίσω, αλήθεια...ποια νύχτα συνειδητά μετά τη Δραματική Σχολή -γνωρίζατε-πως θέλετε να είστε στο θέατρο και να κάνετε «όμορφα πράγματα»;

Φ.Κ.: Είχα αποφοιτήσει από τη Δραματική Σχολή και παρακολουθούσα την παράσταση των «Περσών» στους Φιλίππους. Το καλοκαίρι μετά τους σεισμούς-ένα σημαδιακό καλοκαίρι για μένα. Ένα καλοκαίρι που «ταρακούνησε» τη ζωή όλων, και τη δική μου, και λόγω των σεισμών και λόγω των μεγάλων αποφάσεων που έπρεπε να πάρω. Ήμουν στο δίλημμα αν θα μείνω στο θέατρο ή θα συνεχίσω την πανεπιστημιακή μου καριέρα. Εκείνο το καλοκαίρι, παρακολουθώντας τη παράσταση των «Περσών»-θυμάμαι να έχω έντονη την απορία «δηλαδή, εγώ από εδώ και τώρα, στην υπόλοιπη ζωή μου, θα είμαι θεατής από τις κερκίδες; Εγώ θέλω να είμαι εκεί-με αυτούς τους ηθοποιούς μαζί». Δεν μπορούσα να διανοηθώ πως υπήρχε περίπτωση να εγκαταλείψω οριστικά το θέατρο. Το ενδεχόμενο να είμαι ένας «παθητικός» θεατής παραστάσεων-δεν μπορούσα να το φανταστώ. Έτσι και αποφάσισα να διαλύσω τη σχέση που είχα τότε, να έρθω σε σύγκρουση με το οικογενειακό μου περιβάλλον και να πάρω τις αποφάσεις μου. Το θέατρο έγινε και παρέμεινε κομμάτι της ζωής μου.

rejected: **Και ξεκίνησαν τα «όμορφα πράγματα» στο θέατρο στη Θεσσαλονίκη, για 13 χρόνια. Ωσπου το 1996 αποφασίζετε να κατεβείτε στην Αθήνα, να εργαστείτε ως ηθοποιοί. Στις μέρες μας, συγκρίνοντας το, είναι εύκολο να πεις «θα κατέβω στην Αθήνα»;**

Φ.Κ.: Η ίδια εποχή, δεν νομίζω, ότι επηρεάζει. Αυτό έχει να κάνει με τη νεανική επιθυμία, την τρέλα που μπορεί να έχει κάποιος και την ανάγκη να μετακινηθεί όταν νιώθει ότι ο χώρος που βρίσκεται, τον πιέζει. Όταν ο χώρος τον πιέζει, τον καταπιέζει και ασφυκτιά μέσα... Εγώ τότε, ένιωθα μια στασιμότητα. Το θέατρο είναι συνώνυμο με την περιπέτεια. Είχα χάσει την χαρά της περιπέτειας και αισθανόμουν σαν να είμαι μέσα σε ένα «θερμοκήπιο». Λες και «κολυμπούσα» μέσα σε «γνώριμα νερά». Ήθελα να δοκιμάσω τις αντοχές μου. Να γνωρίσω ανθρώπους, θέατρα και πόλη. Έκανα, λοιπόν, αυτή την «εσωτερική» μετανάστευση-θέλει κουράγιο! Δεν είναι καθόλου εύκολο. Η Αθήνα θέλει να είσαι έτοιμος για όλα-ακόμα και για τις δυσάρεστες εκπλήξεις. Ανάμεσα σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, χρόνια τώρα, υπάρχει μια συνεχής μετακίνηση. Υπάρχουν άνθρωποι που

φεύγουν και ξαναγυρίζουν στη πόλη. Δεν νομίζω ότι έγιναν πιο δύσκολα τα πράγματα στις μέρες μας σε σχέση με τότε. Τα πράγματα έγιναν, ούτως ή άλλως δύσκολα, για ολόκληρη τη χώρα.

Ακόμα και το βλέμμα στην Θεσσαλονίκη είναι αλλιώτικο.

rejected: Ποιά είναι η «Γρανάδα» για την «Άννα» που ερμηνεύετε;

Φ.Κ.: Πέρα από όσα γνωρίζουμε για το μέρος και «συναντάμε» στην παράσταση, υπάρχει και κάτι άλλο που δεν το γνώριζα. Η «Γρανάδα» είναι ένας αστερισμός που έχει μια περίεργη ιδιότητα-γυρίζει συνέχεια γύρω από τον εαυτό του. Με αυτιστικό τρόπο γυρίζει η ηρωίδα γύρω από το πένθος της. Η «Άννα» που υποδύομαι εφευρίσκει τρόπους να περιστρέφεται γύρω από τον εαυτό της. Υπάρχει και μία περίεργη ευχαρίστηση μέσα στο «βούλιαγμα» και στην άρνηση για την πραγματικότητα-για την χαρά της ζωής. Όταν περνάει ο καιρός, τα χρόνια, όλο αυτό γίνεται άρρωστο. Γιατί η ζωή έρχεται με επιτακτική ανάγκη και σου λέει «ναι, αλλά πρέπει να συνεχίσεις». Σου στέλνει με κάθε τρόπο τα μηνύματα της. Υπάρχουν πολλοί άνθρωποι που οχυρώνονται πίσω από το αίσθημα που προκαλεί η απώλεια. Εκεί έρχεται η κατάθλιψη και η παραίτηση. Η κατάθλιψη δεν συνδέεται-απαραίτητα-με μια απώλεια. Η κατάθλιψη είναι ένα μόνιμο χαρακτηριστικό των ανθρώπων-πλέον «σημείο των καιρών» μας. Λέξεις όπως «ψυχοφάρμακα», «ψυχαναλυτές», τις ακούς συνέχεια ολόγυρα σου...έγιναν ως και «μόδα» ή «καραμέλα» στο στόμα των ανθρώπων.

Το θέατρο είναι συνώνυμο με την περιπέτεια.

rejected: **Σε τί «πονέσατε» περισσότερο την «Άννα»;**

Φ.Κ.: Η άρνηση, την έφερε σε ένα σημείο επιθετικότητας απέναντι στη χαρά της καθημερινότητας. Ενώ δεν φαίνεται να είναι στη φύση της, γίνεται επιθετική, απέναντι στα παιδιά-τη χαρά που μπορούν να έχουν όταν παίζουν. Επιθετική ως και στο φως της μέρας. Η ηρωίδα μου «μένει απέναντι» από ότι θυμίζει ζωή και χαρά αυτής. Είναι σαν αυτό που λέγεται στον «Άμλετ» του Σαίξπηρ... «δεν έχω θυμό μέσα μου. Δεν έχω έχθρα για κανέναν. Όμως μέσα μου κοιμάται μία λύπη. Πρόσεχε, μην μου την ξυπνάς. Η λύπη, όταν την ξυπνάς, γίνεται θάνατος. Μην μου ξυπνάτε τη λύπη μέσα μου. Αφήστε την να κοιμηθεί. Να γαληνέψει. Και να ξεχαστεί. Μην μου ξυπνάς, αυτά που αφήνω να κοιμούνται». Αν τη λύπη την ξυπνήσεις, μπορεί να τρομάξεις από αυτό που θα δεις. Άστην να καταλαγιάσει. Άσε το χρόνο να την ηρεμήσει και να την χαϊδέψει. Όταν περάσει ο καιρός-διότι για τον καθένα αλλιώς μετράει ο χρόνος- θα έρθει η στιγμή να γεμίσει φως το βλέμμα. Και να ξέρεις...αυτοί που δεν αγαπήθηκαν όσο θα ήθελαν, εύκολα δεν συγχωρούν. Και -ίσως-δεν αντέχουν εύκολα, την συνέχεια της ζωής τους.

rejected: **Τί σας στεναχωρεί στο ελληνικό θέατρο;**

Φ.Κ.: Πριν σου πω, τί με στεναχωρεί, θα κάνω μια διαπίστωση. Υπάρχει ένας οργανισμός δημιουργικότητας. Δεν προλαβαίνουμε να διαβάζουμε για παραστάσεις που έχουν γίνει από ομάδες νέων ανθρώπων ή συναντήσεις ανθρώπων. Έχουμε χτυπήσει ένα απίστευτο ρεκόρ-πάντα σε αναλογία με το πληθυσμό της χώρας! Έξαψη πολύ περισσότερη στην Αθήνα, αλλά και πλέον συμβαίνει και στην Θεσσαλονίκη. Με στεναχωρεί αυτό το «γιατί δεν υπάρχει στην πόλη μου, ο ίδιος βαθμός δημιουργικότητας με την Αθήνα». Η Θεσσαλονίκη έχει πολύ ταλέντο και σε πρωτογενές υλικό. Ταλέντα, μουσικοί, μπάντες...Θα ήθελα-αυτό πάντα με πείραζε...Η Θεσσαλονίκη θα έπρεπε να έχει την αυτονομία της πολιτιστικά και να μην «αλληθωρίζει» προς την Αθήνα. Θα έπρεπε η Θεσσαλονίκη να προκαλεί το ενδιαφέρον της Αθήνας, για ότι γίνεται Θεσσαλονίκη. Και να σου πω και κάτι; Δεν γίνονται πάντα τα καλύτερα πράγματα στην Αθήνα. Και στην Θεσσαλονίκη γίνονται σημαντικά πολιτιστικά γεγονότα.

rejected: **Πού «χωλαίνει» το θέατρο στην Αθήνα;**

Φ.Κ.: Ο πληθωρισμός των θεατρικών παραστάσεων είναι-πλέον-άκρατος. Και έτσι υπάρχει μια «ευκολία», μια επιδερμική σχέση με το σκηνικό γεγονός. «Και γιατί όχι, να μην σκηνοθετήσουμε αυτό το σπουδαίο έργο που παίρνουμε από το παγκόσμιο ρεπερτόριο και το κάνουμε με την μεγαλύτερη «ανετίλα»... Έτσι όμως, δεν δουλεύεις σε βάθος. Είπαμε να απενεχοποιηθούμε απέναντι σε ένα κλασσικό ρεπερτόριο, αλλά μην φτάσουμε και στο σημείο να το ισοπεδώσουμε και να το «εκσφενδονίζουμε» με τόση ευκολία.

rejected: **Ποιό είναι το πιο μεγάλο «μάθημα» που πήρατε από τους φοιτητές σας, μετά από 10 χρόνια που διδάσκετε;**

Φ.Κ.: Ότι παρόλη την μαυρίλα και τα αδιέξοδα της ελληνικής πραγματικότητας που τους παραδώσαμε ως «κληρονομιά», τα παιδιά αυτά συνεχίζουν απτότητα να ονειρεύονται και να διεκδικούν τη χαρά της ζωής. Δεν ξέρω αν είναι το ένστικτο της επιβίωσης ή της προσαρμοστικότητας-σε μια χώρα που την χαρακτηρίζει το παράλογο και το αταξινόμητο. Ή είναι ίσως η τόλμη και η ορμή της ηλικίας που «πυροδοτεί» την συμπεριφορά τους και τις αντοχές τους...το σίγουρο πάντως είναι ότι τους θαυμάζω και μαθαίνω εγώ από αυτούς.

Η Θεσσαλονίκη θα έπρεπε να έχει την αυτονομία της πολιτιστικά και να μην "αλληθωρίζει" προς την Αθήνα.

rejected: **Φαντάζομαι, με το γιο σας, τον συνάδελφο σας, Γιώργο Παπαγεωργίου, αν μέχρι σήμερα θέλατε μία φορά να συνεργαστείτε, μετά τον «Αρίστο» που σκηνοθέτησε θα θέλατε τριπλά! Αλήθεια... πού θα θέλατε να του μοιάζετε; Ποιό στοιχείο του χαρακτήρα του Γιώργου εκτιμάτε;**

Φ.Κ.: Ζηλεύω και θαυμάζω στον Γιώργο το παθιασμένο και ριψοκίνδυνο που έχει! Ο Γιώργος ονειρεύεται κάτι, το επιθυμεί και στην διάρκεια του χρόνου το οργανώνει για να το πετύχει. Ο «Αρίστος» ήταν ένα έργο που ήθελε εδώ και 2-3 χρόνια να το ανεβάσει. Και ενώ

συναντούσε διάφορες πρακτικές δυσκολίες δεν το έβαζε κάτω. Εγώ, με την πρώτη-δεύτερη δυσκολία θα το παρατήσω. φύσει χαρακτήρα. Η επιμονή του Γιώργου είναι αξιοθαύμαστη...και δεν την κληρονόμησε από μένα. Ο Γιώργος δεν εγκαταλείπει ότι επιθυμεί. Όπως το έφερε η ζωή, τώρα με τον «Αρίστο», είχε δίκιο και του «επεστράφη» με το καλύτερο τρόπο. Ο «Αρίστος» είναι μια παράσταση που στην Αθήνα συζητιέται από όλους. Εγώ ήμουν καλομαθημένη-δεν διάλεγα έργα...ήταν και νοσοτρόπια της γενιάς μου... δεχόμουν προτάσεις και επέλεγα αυτή που θεωρούσα καλύτερη...δεν έπαιρνα πρωτοβουλία, να «κυνηγήσω» κάτι...

rejected: **Ποιά χαρά πήρατε τελευταία;**

Φ.Κ.: Με θυμάμαι πολύ χαρούμενη και ξέγνοιαστη, στο ταξίδι που πρόσφατα κάναμε με το γιο μου, το Γιώργο, στη Λομβαρδία, δηλαδή τη Βόρεια Ιταλία, την εβδομάδα του Πάσχα, σε ένα road trip που κάναμε από το Μπέργκαμο μέχρι τη Βερόνα, με ένα αυτοκίνητο. Τα ταξίδια είναι πηγή χαράς και ξεγνοιασιάς για μένα. Στα ταξίδια ξαναγίνομαι παιδί. Ταξίδι για μένα σημαίνει παιδικότητα, αθωότητα και αυτή η αίσθηση της περιπέτειας να ανακαλύπτω τόπους, ανθρώπους, κουλτούρες. Διατηρώ ακόμα τη περιέργεια του παιδιού στα ταξίδια. Άλλωστε, το ίδιο κάνω και στο θέατρο. Όταν ξεκινάς πρόβες για μια παράσταση, δεν είναι σαν ένα καινούργιο ταξίδι-δίχως ρεαλισμό;

Αυτοί που δεν αγαπήθηκαν όσο θα ήθελαν, εύκολα δεν συγχωρούν.

rejected: **Σε ποιά αυταπάτη πιστέψατε;**

Φ.Κ.: Στην αυταπάτη που είχε η δική μου γενιά. Ότι θα αλλάξουμε το κόσμο. Θα εγκαταστήσουμε ένα καινούργιο σύστημα αξιών. Αυτά που πιστεύαμε από το Πανεπιστήμιο και διακηρύσσαμε στις πορείες που ως φοιτητές κάναμε. Ναι..πιστέψαμε ως γενιά μετά το

Πολυτεχνείο, ότι ο κόσμος θα αλλάξει. Μα, όπως λέει και ο στίχος του Μάνου Χατζιδάκι, «αυτός ο κόσμος δεν θα αλλάξει ποτέ. Καληνύχτα, Κεμάλ. Καληνύχτα»...